

Duchovné čítanie

V čom spočíva duchovné čítanie a aké má ciele? Aký je jeho pôvod? Prečo svätý Josemaría zahrnul túto prax medzi odporúčané normy na formovanie duchovného plánu života, ktorý zvyčajne navrhoval kresťanom?

03.03.2025

Kresťanská spiritualita pod duchovným čítaním chápe pravidelnú prax čítania Svätého písma a ďalších vhodných kníh na posilnenie a oživenie duchovného

života. Svätý Josemaría zaradil túto prax medzi odporúčané normy na formovanie duchovného plánu života, ktorý zvyčajne navrhoval, a odporúčal ju ako dôležitý prostriedok na dosiahnutie neustáleho spojenia s Bohom v každodenných životných situáciách a na získanie správneho kritéria pre usmerňovanie rôznych úloh.

Historický kontext duchovného čítania

Pôvod duchovného čítania sa nachádza v *lectio divina*. Tento výraz označuje meditované čítanie Božieho slova, ktoré vyžaduje aktívny postoj zo strany čitateľa. Ten sa má modliť, rozjímať nad biblickým textom a privlastniť si ho, pričom sa doňho zapája celou svojou bytosťou a existenciou. „Usiluj sa, prosím, každý deň rozjímať nad slovami svojho Stvoriteľa. Naučíš sa poznávať Božie srdce v Božích slovách“ (sv. Gregor

Veľký, *Ep.* 4, 31). Cirkevní otcovia odporúčali čítanie *sacra pagina* – čiže Biblie – všetkým kresťanom. V praxi sa však *lectio divina* rozvíjala predovšetkým v kláštoroch, kde mala popredné miesto medzi asketickými prostriedkami.

Počas 14. a 15. storočia sa prax duchovného čítania rozšírila medzi kresťanským ľudom vďaka *devotio moderna*, prúdu, ktorý podporoval „praktickú a metodickú zbožnosť“, nazývanú starším výrazom *devotio*. Jeho askéza, zameraná na nasledovanie Krista a vnútorný život, povýšila *lectio* na „samostatné a špecifické duchovné cvičenie“.

Duchovné čítanie má za cieľ budovať, potešovať a posilňovať ducha; je pokrmom, ktorý vedie k modlitbe, osvetľuje lásku a podnecuje k rozjímaniu. Spája v sebe dve neoddeliteľné dimenzie: prehĺbuje lásku ku Kristovi (*affectus*) a zároveň

rozvíja poznanie kresťanskej náuky (*intellectus*).

Miesto duchovného čítania podľa náuky sv. Josemaríu

Tým, že svätý Josemaría zaradil duchovné čítanie medzi prejavy zbožnosti, rozšíril tento asketický prostriedok medzi kresťanov zo všetkých prostredí a spoločenských vrstiev. Odporúčal venovať tejto praxi pravidelne, pokiaľ možno denne, niekoľko minút. Vo svojom odporúčaní zahrňal čítanie Biblie, najmä Nového zákona, ako aj iných kresťanských duchovných kníh. Považoval za podstatné, aby sa duchovné čítanie vykonávalo v skutočnom vnútornom sústredení, pričom cieľom bolo načerpať z textu úžitok pre osobný dialóg s Bohom a pre zlepšenie vlastného správania.

Ako spomína Álvaro del Portillo, jeho najbližší spolupracovník, svätý

Josemaría denne „venoval čas meditovanému čítaniu Nového zákona. Často si hneď po prečítaní poznamenal nejakú vetu a používal ju vo svojom kázaní, vo svojich spisoch alebo v popoludňajšom rozjímaní“ (Del Portillo, 1993, s. 53). Pri výbere textov „uprednostňoval duchovné čítanie diel Otcov a Učiteľov Cirkvi. Len zriedka sa stalo, že by si po skončení čítania nepoznamenal výrazy či myšlienky, ktoré ho oslovili – znak nielen pozornosti, s akou túto zbožnú prax vykonával, ale predovšetkým významu, ktorý jej pripisoval“ (tamže, s. 148).

Prejav duchovného čítania spočíva v ústrednej realite kresťanského života: v osobnom stretnutí s Kristom a stotožnení sa s Ním. Na tento cieľ je nevyhnutné čítanie Nového zákona – evanjeliových rozprávání o Pánovom živote, Skutkov apoštolov a apoštolských listov. Meditatívne

čítanie vedie k tomu, aby sa Kristov život stal súčasťou vlastnej existencie, a nevyhnutne sa prejavuje aj v správaní: „Kiež sú tvoje rozhovory a celé tvoje správanie také, aby všetci, čo ťa vidia alebo počujú, mohli povedať: Tento človek číta život Ježiša Krista“ (*Cesta*, 2). Preto má duchovné čítanie veľký význam aj pre apoštolskú činnosť, ako to odráža rada, ktorú – podľa svedectva Mons. Álvара del Portilla – dal svätý Josemaría prvým kňazom Opus Dei a ktorá má všeobecnú hodnotu: dôrazne ich povzbudzoval, aby venovali čas „čítaniu a pozornému meditovaniu Písma; naliehavo nám odporúchal pristupovať k nemu s veľkou vierou, pretože len tak, len privádzaním duše k sladkému stretnutiu s Kristom, môžeme v druhých zapáliť lásku a túžbu stotožniť sa s Ním“.

Čítanie iných duchovných diel, hoci má rôzne rozmery, by malo byť vždy

spojené s jadrom kresťanského života, a teda s evanjeliom a s Kristom. „Aby sme sa priblížili k Bohu, musíme si zvoliť správnu cestu — a tou je Najsvätejšie Kristovo Človečenstvo. Preto vždy odporúčam čítať knihy pojednávajúce o Pánovom utrpení. Plné úprimnej zbožnosti našej mysli približujú Božieho Syna, človeka ako my a zároveň pravého Boha, ktorý miluje a ktorý trpí, aby vykúpil svet“ (*Boží Priatelja*, 299). Jeden z prvých veriacich Opus Dei, Ricardo Fernández Vallespín, uviedol, že počas svojho prvého stretnutia so svätým Josemaríom „vzal do ruky knihu, ktorú sám používal, a na prvej stránke napísal ako venovanie tieto tri vety: + Madrid – 29. V. 1933. Nech hľadáš Krista. Nech nájdeš Krista. Nech miluješ Krista. Tou knihou bola *História umučenia* od otca Luisa de la Palmu“ (porov. *Cesta*, 382).

Lepšie poznanie Krista robí z duchovného čítania výživu pre dialóg s Bohom, prostriedok na dosiahnutie Božej prítomnosti v každodennom živote a na správne usmernenie tohto života. „Pri duchovnom čítaní - píšeš mi - si vytváram zásobu paliva. Zdá sa byť neživou kopou, ale často práve odtiaľ moja pamäť samovoľne čerpá materiál, ktorý oživuje moju modlitbu a rozpaľuje moju vďaku po svätom prijímaní“ (*Cesta*, 117). Preto radil, aj v ťažkých okolnostiach: „Nezanedbávaj svoje duchovné čítanie. Čítanie urobilo mnohých svätými“ (*Cesta*, 116).

Svätý Josemaría odporúčal čítanie ako prostriedok pre nábožensko-náukovú formáciu, pretože oslovuje srdce aj rozum. Zdôrazňoval, že hľadanie svätosti a apoštolát v Opus Dei musia byť založené na náuke, na viere Cirkvi, a na získanie tejto náuky je potrebný čas a štúdium.

Prostredníctvom tohto prostriedku
kresťan dozrieva vo svojich
poznatkoch a postojoch, čím sa stáva
človekom pevným vo svojich
presvedčeniach a v láske ku Kristovi.

Autor: José Manuel Martín

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sk-sk/article/duchovne-
citanie/](https://dev.opusdei.org/sk-sk/article/duchovne-citanie/) (08.08.2025)